

**WOJEWÓDZKI KONKURS CHEMICZNY
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
W ROKU SZKOLNYM 2018/2019
STOPIEŃ SZKOLNY – 13.11.2018 r.**

1. Test konkursowy zawiera 26 zadań. Są to zadania zamknięte i otwarte. Na ich rozwiązanie masz 90 minut. Sprawdź, czy test jest kompletny.
2. Zanim udzielisz odpowiedzi, uważnie przeczytaj treść zadania.
3. Wszystkie odpowiedzi czytelnie i wyraźnie wpisuj w wyznaczonych miejscach.
4. Przy rozwiązywaniu zadań zamkniętych wyboru wielokrotnego wybierz jedną, prawidłową odpowiedź i zaznacz ją krzyżykiem, np.:

A

☒

C

D

Jeżeli się pomylisz i zechcesz wybrać inną odpowiedź, to złe zaznaczenie otocz kółkiem ☒, po czym skreśl właściwą literę, np.:

A

☒☒

D

5. W innych zadaniach samodzielnie sformułuj odpowiedź i wpisz ją lub wykonaj zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu. Przedstaw tok rozumowania prowadzący do wyniku.
6. Test wypełniaj długopisem, nie używaj korektora, ołówka ani gumki. Nie komunikuj się z innymi uczestnikami konkursu.
7. Podczas rozwiązywania zadań możesz korzystać z kalkulatora i tablic dołączonych do zestawu.
8. Sprawdź wszystkie odpowiedzi przed oddaniem testu.
9. Nie podpisuj testu, zostanie on zakodowany.
10. Brudnopis, dołączony do testu, nie podlega ocenie.

Zadanie 1. (1 p.)

Odczynnik chemiczny oznaczony następującym piktogramem

ma właściwości

- A. żrące.
- B. toksyczne.
- C. utleniające.
- D. wybuchowe.

Zadanie 2. (1 p.)

Aby rozdzielić mieszaninę soli kuchennej i piasku należy zastosować kolejno:

- A. sedymentację i dekantację.
- B. dodanie wody, sedymentację i dekantację.
- C. filtrację, dodanie wody, odparowanie wody.
- D. dodanie wody, sączenie, odparowanie wody.

Zadanie 3. (1 p.)

Do cylindra miarowego zawierającego 5 cm^3 wody destylowanej wrzucono srebrną monetę o masie $5,25\text{ g}$ i gęstości $10,5\text{ g/cm}^3$. Poziom cieczy podniósł się i wskazuje obecnie

- A. 7 cm^3
- B. $5,5\text{ cm}^3$
- C. $31,25\text{ cm}^3$
- D. $10,25\text{ cm}^3$

Zadanie 4. (1 p.)

Temperatura topnienia siarki pod ciśnieniem atmosferycznym wynosi 115°C , zaś jej temperatura wrzenia to 444°C . Jaki stan skupienia ma ten pierwiastek w 100°C ?

- A. Stały.
- B. Ciekły.
- C. Gazowy.
- D. Nie da się tego ustalić.

Zadanie 5. (1 p.)

Symbole ${}^1_1\text{X}$, ${}^2_1\text{X}$ i ${}^3_1\text{X}$ przedstawiają

- A. atomy różnych pierwiastków.
- B. atomy tego samego pierwiastka.
- C. cząsteczki różnych pierwiastków.
- D. cząsteczki tego samego pierwiastka.

Zadanie 6. (1 p.)

Pierwiastek X i Y leżą odpowiednio w 1 i 16 grupie układu okresowego. Wartości ich elektroujemności wynoszą kolejno: 0,7 i 3,5. Wynika z tego, że pierwiastki te tworzą związek

- A. jonowy o wzorze XY.
- B. jonowy o wzorze X_2Y .
- C. kowalencyjny o wzorze XY.
- D. kowalencyjny o wzorze X_2Y .

Zadanie 7. (1 p.)

Beryl, magnez, wapń, stront i bar

- A. leżą w tej samej grupie i mają identyczną liczbę powłok.
- B. leżą w tym samym okresie i mają inne właściwości chemiczne.
- C. leżą w tej samej grupie i mają podobne właściwości chemiczne.
- D. leżą w tym samym okresie i mają po dwa elektrony walencyjne.

Zadanie 8. (1 p.)

Związki chemiczne o budowie jonowej

- A. tworzą obojętne cząsteczki.
- B. przewodzą prąd w stanie stałym.
- C. są zazwyczaj rozpuszczalne w wodzie.
- D. mają bardzo niskie temperatury wrzenia i topnienia.

Zadanie 9. (1 p.)

Pewien pierwiastek E tworzy tlenek E_2O_5 i wodorek EH_3 . Pierwiastkiem tym nie jest

- A. azot.
- B. chlor.
- C. fosfor.
- D. antymon.

Zadanie 10. (1 p.)

Dla równania reakcji: $xNa + yH_2O \rightarrow zNaOH + qH_2$ suma współczynników reakcji po stronie substratów wynosi

- A. 1
- B. 2
- C. 3
- D. 4

Zadanie 11. (1 p.)

Na etykiecie wody mineralnej o gęstości 1 g/cm^3 podano, że 1 litr zawiera m. in. 230 mg kationów wapnia i 32 mg anionów siarczanowych (VI). Stężenie procentowe jonów Ca^{2+} w tej wodzie wynosi:

- A. 2,3%
- B. 0,23%
- C. 0,023%
- D. 0,0023%

Zadanie 12. (1 p.)

Reakcję utleniania tlenku siarki (IV) przebiegającą zgodnie z równaniem $2SO_2 + O_2 \rightarrow 2SO_3$ przeprowadza się w obecności tlenku wanadu (V). Obecność tego związku znacznie przyspiesza reakcję. Oznacza to, że V_2O_5 pełni rolę

- A. produktu.
- B. substratu.
- C. inhibitora.
- D. katalizatora.

Zadanie 13. (1 p.)

Do czterech probówek z wodą wrzucono niewielkie próbki magnezu, sodu, potasu i glinu. Który z metali przereagował najszybciej?

- A. Sód.
- B. Glin.
- C. Potas.
- D. Magnez.

Zadanie 14. (1 p.)

Spośród czterech rodzajów wód, mieszaniną nie jest

- A. woda kranowa.
- B. woda wapienna.
- C. woda mineralna.
- D. woda destylowana.

Zadanie 15. (1 p.)

Papierek uniwersalny zanurzony w pewnym roztworze zabarwił się na niebiesko-zielono. Oznacza to, że

- A. pH tego roztworu jest niższe od 7.
- B. odczyn tego roztworu jest kwasowy.
- C. stężenie jonów H^+ jest w tym roztworze równe stężeniu jonów OH^- .
- D. roztwór ten mógł powstać przez rozpuszczenie tlenku litu w wodzie.

Zadanie 16. (1 p.)

Zasady sodowej nie można otrzymać przez

- A. dodanie sodu do wody.
- B. dodanie tlenku sodu do wody.
- C. rozpuszczenie stałego wodorotlenku sodu w wodzie.
- D. zmieszanie roztworów chlorku sodu i wodorotlenku potasu.

Zadanie 17. (1 p.)

Które równanie przedstawia prawidłowy zapis pierwszego etapu dysocjacji kwasu siarkowodorowego?

- A. $H_2S \rightarrow H^+ + S^{2-}$
- B. $H_2S \rightarrow HS^- + H^+$
- C. $H_2S \rightarrow 2H^+ + S^{2-}$
- D. $H_2S \rightarrow H^+ + HS^{2-}$

Zadanie 18. (1 p.)

Wskaż zdanie sformułowane poprawnie.

- A. Chlorowodór jest cieczą bezbarwną o ostrym zapachu.
- B. Siarkowodór jest żółto-zielonym gazem o intensywnym zapachu zgniłych jaj.
- C. Tlenek wodoru to mieszanina wodoru i tlenu. Jest bezbarwną i bezwoną cieczą.
- D. Amoniak jest bezbarwnym gazem o ostrym zapachu, dobrze rozpuszcza się w wodzie.

Zadanie 19. (1 p.)

Suma protonów, elektronów i neutronów pewnego atomu wynosi 289. Jądro tego pierwiastka zawiera 82 protony. Ile neutronów znajduje się w jego jądrze?

- A. 82
- B. 89
- C. 125
- D. 189

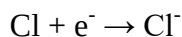
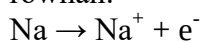
Zadanie 20. (1 p.)

Stalowego przedmiotu przed korozją nie uchroni

- A. pokrycie go smarem.
- B. pokrycie go tworzywem sztucznym.
- C. pokrycie go cienką warstewką cynku.
- D. pokrycie go warstwą wodnego roztworu elektrolitu.

Zadanie 21. (4 p.)

Proces tworzenia jonów w chlorku sodu – NaCl można przedstawić za pomocą następujących równań:

Przedstaw równania tworzenia jonów (kationów i anionów) w wymienionych związkach o charakterze jonowym: MgF_2 , Al_2O_3 .

Zadanie 22. (3 p.)

W reakcji 36 g stałego magnezu z 27 g pary wodnej otrzymano 33,33 dm³ wodoru i nieznaną ilość tlenku magnezu. Napisz równanie zachodzącej reakcji, oraz oblicz masę uzyskanego tlenku wiedząc, że gęstość wodoru wynosi 0,09 g/dm³.

Zadanie 23. (4 p.)

Masz do dyspozycji lit, srebro, siarkę, tlen, wodę, wodór, tlenek baru i tlenek miedzi (II). Wiedząc, że nie musisz użyć wszystkich substancji, a niektóre z nich mogą być użyte więcej niż raz, napisz po jednym równaniu reakcji:

a) otrzymywania zasady

.....

b) otrzymywania wodoru niemetalu

.....

c) otrzymywania tlenku metalu

.....

d) utleniania niemetalu

.....

Zadanie 24. (3 p.)

Poniższa tabela przedstawia fragment układu okresowego. Wybrane pierwiastki kryją się pod symbolami X, Y, Z, Q, W, E, R

	1	2	13	14	15	16	17	18
1	X							Q
2					R		W	
3	Y		Z			E		

Wstaw po jednym symbolu w każdą lukę w następujących zdaniach (**nie wszystkie symbole muszą zostać użyte, a niektóre mogą być zastosowane w więcej niż jednym zdaniu**):

- a) Pierwiastek ..... przechowuje się w oleju parafinowym ze względu na jego dużą aktywność.
- b) Pierwiastkiem ..... wypełnia się kolorowe balony unoszące się w powietrzu.
- c) Pierwiastek ..... w związku chemicznym z wodorem jest dwuwartościowy.
- d) Pierwiastek ..... ma elektrony rozmieszczone na 3 powłokach. Jego najbardziej oddalona od jądra atomowego powłoka zawiera 6 elektronów.
- e) Pierwiastek ..... nie reaguje z pozostałymi pierwiastkami wymienionymi w zadaniu.
- f) Pierwiastek ..... jest aktywniejszym niemetalem niż pierwiastek E.

Zadanie 25. (2 p.)

Poniższa tabela przedstawia rozpuszczalności wybranych substancji w temperaturze 50°C.

wzór soli	KBr	KCl	NaCl	AgNO ₃
rozpuszczalność [g/100g wody]	80	44	36	34

Podaj wzór substancji, której nasycony roztwór w temperaturze 50°C ma stężenie 26,5% masowych. Odpowiedź uzasadnij odpowiednimi obliczeniami.

Brudnopis (nie jest oceniany)